

Handläggare
Annica Lempke
Kansli- och utvecklingsavdelningen

Diarienummer
13VOS/0028

Vård- och omsorgsstyrelsen

Revisionsberättelse för 2012

Förslag till beslut

1. Vård- och omsorgsstyrelsen godkänner yttrandet och tillsänder detta till Värmdö kommuns revisorer.

Beslutsnivå

Vård- och omsorgsstyrelsen

Sammanfattning

Kommunens revisorer har i sin revisionsberättelse för 2012 riktat kritik mot vård- och omsorgsstyrelsen, som anses ha brustit i sin styrning, ledning och kontroll av verksamheten i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer.

De, inom vissa verksamhetsområden omfattande, budgetunderskotten är allvarliga och vård- och omsorgsstyrelsen har i samverkan med förvaltningen genom pro Värmdö intensifierat sitt arbete avseende budgetuppföljning. Vid avvikelse mot fastställd budget genomförs månatliga avstämningar och åtgärder med konsekvensbeskrivningar för verksamheten tas fram för att uppnå en ekonomi i balans. Effektiviseringsåtgärder har vidtagits inom flera verksamhetsområdena. Ytterligare åtgärder kommer att genomföras under 2013 för att förbättra det ekonomiska läget inom styrelsens ansvarsområde.

Kommunstyrelsen har den 10 april 2013 fattat beslut om resultatbalansering inom vård- och omsorgsstyrelsens ansvarsområde. Resultatbalanseringen medför en justering av styrelsens resultat om 1 992 tkr, vilket ger ett underskott om 8 702 tkr. Förslaget till balansering behandlas i kommunfullmäktige den 29 maj 2013.

Bakgrund

Verksamheterna inom vård- och omsorgsstyrelsens ansvarsområde uppvisar underskott gentemot budget för 2012. Kommunens revisorer anser att styrelserna inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att anpassa verksamheterna och dess kostnader till fastställd budget. Då brister har påtalats tidigare anses styrelsen under 2012 ha visat ohörsamhet mot de ekonomiska mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna anser att styrelsen har brustit i sin styrning, ledning och kontroll av verksamheterna i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer. Revisorer har i sin revisionsberättelse för 2012 riktat

kritik mot vård- och omsorgsstyrelsen samt de enskilda förtroendevalda¹. Revisorerna tillstyrker att styrelsen och dess förtroendevaldas beviljas ansvarsfrihet.

Resultatbalansering i vård- och omsorgsstyrelsen

Kommunfullmäktige har, i april 2012, beslutat om att tillämpa årlig balansering av resultatenhetens över- och underskott från år 2012 och kvarvarande tid av innevarande mandatperiod. Balanseringen begränsas till fem procent av respektive enhets budgeterade överskott för det aktuella året. Underskott förs över till kommande år i sin helhet. Utgångspunkten är respektive resultatenhets ansvar för ekonomin och utfall i bokslut.

Kommunstyrelsen har den 10 april 2013 föreslagit resultatbalansering inom vård- och omsorgsstyrelsen för 2012. Förslaget medför en justering av resultatet med 1 992 tkr. Utifrån resultatenheternas sammanvägda resultat för 2011 och 2012, som uppvisar underskott om 10 694 tkr, innebär detta ett underskott efter balansering med 8 702 tkr. Detta motsvarar en avvikelse om 3,5 procent. Föreslagen balansering behandlas i kommunfullmäktige den 29 maj 2013.

Verksamhet	Korrigerat resultat 2011	Bokslut 2012	Sammanlagt resultat 2011-2012
<i>Politisk ledning</i>		227	227
<i>Ledningsstöd</i>		1 206	1 206
Boende LSS	2 043	-2 197	-154
Personlig assistans	2 028	1 057	3 085
Rehab och service	-536	-765	-1 301
Gustavsgården	-381	-3 113	-3 494
Djuröhemmet	-928	-3 295	-4 223
Hemmestahöjden		-48	-48
Dagvård	0	257	257
Öppen dagvårdsverksamhet	0	-29	-29
Hemtjänst Gustavsberg/Ingarö	0	-4 279	-4 279
Hemtjänst Värmdö/Hemmesta	0	-2 012	-2 012
Hemtjänst Djurö/Stavsnäs	0	71	71
Summa	2 226	-12 920	-10 694

Genomförda åtgärder för att få en budget i balans

Vård- och omsorgsstyrelsen har kontinuerligt följt upp verksamheternas ekonomiska situation och vidtagit åtgärder för att komma tillrätta med de verksamheter som uppvisar budgetunderskott. Under 2012 har arbete skett inom samtliga verksamhetsområden för att synliggöra möjliga effektiviseringsåtgärder, vilka har särredovisats i verksamheternas uppföljning.

Vård- och omsorgsstyrelsen beslutade i februari 2012 om att godkänna 2011 års

¹ Anmärkningar har även riktats mot kommunstyrelsen och utbildningsstyrelsen samt de enskilda förtroendevalda i dessa styrelser.

verksamhetsberättelse med ett tillägg i form av ett antal åtgärder för att påverka verksamheternas resultat utifrån 2011 års budgetunderskott. Åtgärderna bestod i beslut om personalneddragningar inom hemtjänsten, införande av nytt tidmättnings- och planeringsverktyg, nytt avtal för insatser nattetid samt dialog med andra kommuner avseende sommargäster i Värmdö kommun med behov av hemtjänst.

Vård- och omsorgsstyrelsen har särskilt följt de verksamheter som uppvisat ett underskott gentemot budget. I samband med budgetuppföljning i september 2012 begärde styrelsen en redovisning av åtgärder för att komma tillrätta med ekonomiska underskott. Styrelsen beslutade vidare att Gustavsgården, Hemmesta hemtjänst och Gustavsbergs hemtjänst skulle komplettera sina åtgärdsplaner med prioriterade åtgärder med tillhörande konsekvensbeskrivningar, vilka har redovisats i november 2012. Utifrån redovisade åtgärder för ekonomi i balans gav styrelsen proVärmdö i uppdrag att se över samordnings- och samverkansmöjligheterna för resultatenheternas funktioner inom administration, ekonomi, personal och behandling.

Verksamhetsspecifika åtgärder

Utöver ovan angivna insatser har särskilda åtgärder vidtagits avseende de verksamheter som uppvisat ett underskott vid de kontinuerliga budgetavstämningarna som genomförts under året.

Rehab och service

En analys av resultatet för området Rehab och service har genomförts och tre möjliga områden för att påverka det ekonomiska läget har identifierats i form av kundintäkter, personalkostnader och lokalkostnader. Resterande verksamhetskostnader bedöms redan vara låga, där ytterligare neddragningar skulle ha liten effekt och medföra kvalitetsförsämringar i verksamheten.

För att komma tillrätta med underskottet har under 2012 ett antal effektiviseringsåtgärder genomförts utifrån ovan identifierade påverkansområden. För att öka kundintäkterna har verksamhetslokalerna utökats och anpassats efter verksamheten. Detta antas medföra fler kunder och ökade kundintäkter under 2013. En samlokalisering av verksamheten inom Rehab och service har medfört minskade personalkostnader. Ytterligare minskningar av personalkostnaderna antas kunna ske utifrån anpassning till verksamhetens omfattning. Genom en samlokalisering av verksamheten har även lokalkostnaderna kunnat reduceras genom sänkta hyreskostnader samt minskade uppvärmningskostnader.

Boende LSS

Verksamheten inom LSS, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, är till stor del styrd av de krav som ställs genom lagen om rätt till kommunala stödsatser. Dock har, utifrån lagens krav, vissa effektiviseringsåtgärder kunnat genomföras. Underskottet för 2012 täcks av föregående års överskott inom resultatenheterna.

Särskilt boende

Verksamheterna inom särskilt boende för äldre uppvisar underskott mot budget och åtgärder har vidtagits inom resultatenheter Gustavsgården och Djuröhemmet.

Gustavsgården uppvisar ett underskott för 2012 på 3 113 tkr, vilket bland annat hänförs till uteblivna hyresintäkter som en följd av genomförd sanering av en vattenläcka. Kommunstyrelsen har föreslagit att resultatbalansering för 2012 genomförs med 196 tkr. Med anledning av Gustavsgårdens budgetunderskott beslutade vård- och omsorgsstyrelsen att verksamheten skulle ta fram en särskild åtgärdsplan för att få en budget i balans. Planen, som delgavs styrelsen i november 2012, innehåller genomförbara besparingsåtgärder och dess konsekvenser för verksamheten. Åtgärderna avser bland annat omorganisation inom vissa personalgrupper, administrativa personalneddragningar samt besparingsåtgärder avseende rehabverksamheten.

Det särskilda boendet Djuröhemmet har ett underskott om 3 295 tkr för 2012, vilket hänförs till ombyggnationer i 21 lägenheter för att uppfylla krav från Arbetsmiljöverket. Under ombyggnationen har fyra lägenheter behövt hållas vakanta för att kunna användas som evakueringslägenheter. Ombyggnationerna har även ställt krav på personalförstärkningar. Kommunstyrelsen har föreslagit kommunfullmäktige om att göra en resultatbalansering om 1 783 tkr för 2012 för kostnaderna för ombyggnationerna.

Hemtjänst

Under 2012 genomfördes ett effektiviseringsarbete som har medfört en minskad nettoavvikelse jämfört med föregående år. Hemtjänstverksamheten uppvisar dock sammantaget ett underskott. Fortsatta effektiviseringsåtgärder är under införande och innefattar bland annat fördjupade uppföljningar på individ- och verksamhetsnivå liksom införande av tre verksamhetssystem. Hemtjänstverksamhet bedrivs inom tre olika områden och enheter; Djurö/Stavsnäs, Gustavsberg/Ingarö och Hemmesta/Värmdö.

Djurö/Stavsnäs verksamhetsområde uppvisar ett överskott om 71 tkr för 2012, vilket hänförs till att verksamheten sett ett ökat antal kunder och därmed ökade intäkter.

Hemtjänsten i Gustavsberg/Ingarö uppvisar ett underskott om 4 279 tkr. Underskottet har successivt minskat under 2012 till följd av införda åtgärder för att anpassa verksamheten efter de ekonomiska förutsättningarna. Detta har bland annat avsett anpassning och optimering av körtider och grundbemanning. Under 2012 hade verksamheten merkostnader i samband med omställning av personal. Dock har ett pågående uppföljningsarbete inom personalområdet bidragit till att personalkostnaderna har minskat under året. Med anledning av underskottet beslutade vård- och omsorgsstyrelsen att verksamheten skulle ta fram en särskild åtgärdsplan med konsekvensbeskrivningar för att få en budget i balans. Planen redovisades i vård- och omsorgsstyrelsen i november 2012 och omfattade bland annat införande av planerings- och uppföljningsverktyg, eliminerade omställningskostnader för personalen, åtgärder för minskad kringtid samt fördjupad planering av besökstider och körtider.

Inom verksamhetsområdet Hemmesta/Värmdö etablerades en privat utförare, i enlighet med lagen om valfrietssystem, i området. Detta medförde att den kommunala verksamheten förlorade kunder motsvarande drygt en tredjedel av intäkterna. Därtill

gjordes en felprognostisering av antalet sommargäster i behov av hemtjänst, vilket medförde en överkapacitet. Verksamheten genomför ett pågående omställningsarbete och under de sista tre månaderna 2012 nåddes ett positivt resultat. Utifrån underskotten i hemtjänstverksamheten beslutade vård- och omsorgsstyrelsen att de skulle ta fram en särskilt åtgärdsplan för att få en budget i balans innehållandes konsekvensbeskrivningar. Planen redovisades i styrelsen i november 2012 och omfattade bland annat personalneddragningar bland administrativ personal och justeringar av tidsregistrering. En omorganisation av verksamheten, som ska ge upphov till samordningsvinster, för att ytterligare anpassa den kommunala verksamheten till de förändrade förutsättningarna med privat konkurrens föreslås enligt verksamhetens åtgärdsplan att införas under 2013.

Öppen dagvårdsverksamhet

2012 övergick verksamheten inom den öppna dagvårdsverksamheten till vård- och omsorgsstyrelsens ansvarsområde. Verksamheten uppvisade ett underskott om 28 tkr. Budget bedöms kunna hållas för 2013.

Åtgärder som genomförs under 2013

Vård- och omsorgsstyrelsen tar kontinuerligt del av resultatenheternas budgetuppföljningsprognoser. De som vid årets första uppföljning, per mars månad, uppvisar ett underskott gentemot årsbudget följs särskilt. Detsamma gäller enheter som, i ackumulerat resultat för januari till mars, uppvisar ett underskott.

De resultatenheter som prognostiserar budgetunderskott, och som inte har ett ackumulerat överskott, har givits i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att verksamheten ska ha en budget i balans. Enheternas följsamhet mot handlingsplanen stäms, i enlighet med internkontrollplanen, av månadsvis. Föreslagna åtgärder i handlingsplanen kommer att följas upp av förvaltningen för att säkerställa åtgärdernas effektivitet i verksamheten och för budget.

Styrelsens internkontrollplan för 2013 har särskilt fokus på prognosavvikelser mot budget som kommer att följas upp särskilt.

Vid vård- och omsorgsstyrelsens sammanträde i februari 2013 har resultatenheterna inom hemtjänsten och särskilt boende redovisat handlingsplaner utifrån tidigare års brister avseende budgetföljsamheten. Av dessa framgår bland annat beredskapsplanering liksom andra åtgärder resultatenheterna har för avsikt att vrida för att uppnå en ekonomi i balans.

Ekonomiska konsekvenser

Verksamheterna inom vård- och omsorgsstyrelsens ansvarsområde uppvisade för 2012 ett sammantaget underskott om 12 920 tkr. Åtgärder har vidtagits för att upprätthålla målet om en ekonomi i balans.

Konsekvenser för miljön

Ärendet bedöms inte medföra några miljökonsekvenser.

Konsekvenser för medborgarna

För att uppnå en ekonomi i balans har flertalet åtgärder gjorts inom verksamheterna, främst inom de som uppvisat underskott för 2012. Effektiviseringsåtgärder genomförs med tydlig redovisning av dess konsekvenser för verksamheten och dess kunder/brukare.

Bedömning

Kommunens revisorer har i sin revisionsberättelse för 2012 riktat kritik mot vård- och omsorgsstyrelsen för brister avseende styrning, ledning och kontroll av verksamheten i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer då verksamheten uppvisat fortsatt budgetunderskott.

Den riktade kritiken är allvarlig och vård- och omsorgsstyrelsen har, i samverkan med förvaltningen genom proVarmdo, infört fler kontrollpunkter för att säkerställa att verksamheterna håller fastställd budget. Flertalet åtgärder infördes redan under 2012 och dess effekter kan utläsas i att underskottet kontinuerligt har minskat i omfattning. För att uppnå ett nollresultat måste dock ytterligare insatser genomföras. Kopplat till beslut i internkontrollplanen sker en tätare avstämning av verksamheternas ekonomiska situation och möjliga effektiviseringsåtgärder.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kansli- och utvecklingsavdelningen i samverkan med proVarmdo. Underlag har inhämtats från ekonomichef.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Revisorerna i Värmdö kommun. Revisionsberättelse för år 2012.	Bilaggs
2	Vård- och omsorgsstyrelsens yttrande till revisorerna.	Bilaggs

Pia Andersen
Produktionschef